

ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΤΟΧΙΟΥ ΔΙΡΦΥΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

από την

ΧΡ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Μέσα από το πρόγραμμα των εξερευνήσεων της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας (Ε.Σ.Ε.) για το έτος 1989, τον Ιούλιο 1989 οργανώθηκε και πραγματοποιήθηκε αποστολή από τους σπηλαιολόγους μέλη της Ε.Σ.Ε., Γεώργιο Αβτζή υπεύθυνο των αποστολών, Χριστίνα Κυριακοπούλου, Αργύρη Αργυριάδη και Παναγιώτη Δημητρίλο. Στην αποστολή συμμετείχαν και νέα μέλη της Ε.Σ.Ε. από το σεμινάριο του 1989, οι: Νίκος Βίτσοβις, Σταύρος Κορκόβελλος και Δημήτρης Γκέκας.

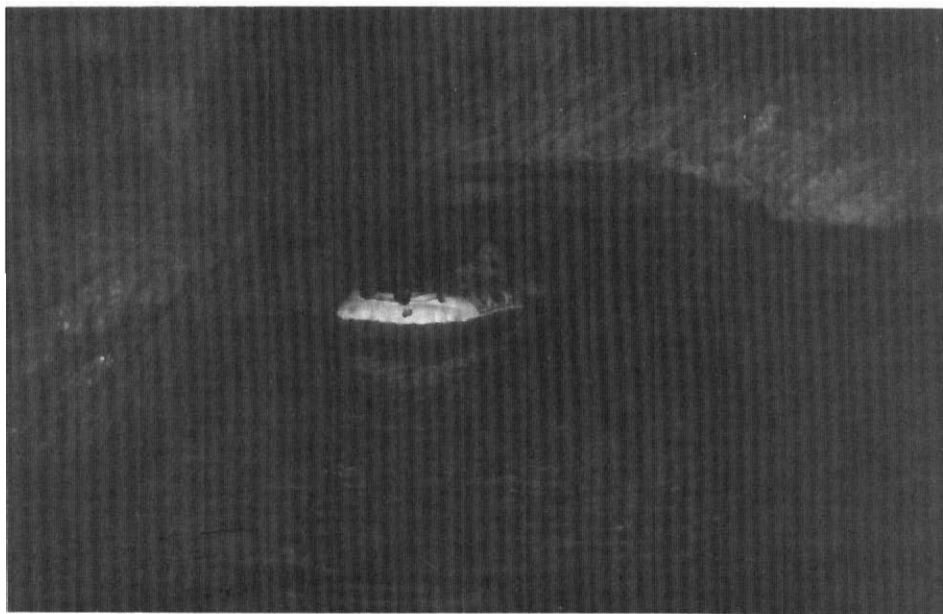
Το σπήλαιο «Κολέθρα» (Α.Σ.Μ. 7528) βρίσκεται 2,5 χλμ. Νοτιοανατολικά του χωριού Μετόχι Ευβοίας. Ακολουθώντας το ποτάμι που διασχίζει το χωριό και σε υψόμετρο 470 μ., μπορεί κανείς να φθάσει στο σπήλαιο. Η πορεία μέσα από το ποτάμι είναι περίπλοκη και αρκετά δύσκολη γι' αυτό είναι προτιμότερο να συμβουλευτεί κάποιον ντόπιο, ο οποίος και θα του υποδείξει καταλλήλο δρόμο. Ακολουθώντας το χωματόδρομο ο οποίος πηγαινει από το χωριό προς Σέτα ή προς Καδί για μισή περίπου ώρα σε κατάλληλο σημείο αφήνεις το αυτοκίνητο και περνώντας υποχρεωτικά πλέον μέσα από την ποταμιά φθάνεις στην είσοδο του σπηλαίου. Η πορεία με τα πόδια είναι άλλη μισή ώρα περίπου.

«Κολέθρα». Με την ονομασία οι ντόπιοι χαρακτηρίζουν τα ανοίγματα εκείνα, τα οποία μετά από καταρρακτώδεις βροχές βγάζουν απότομα τεράστιες ποσότητες νερού και το ίδιο απότομα σταματάνε τη ροή τους μετά το τέλος των βροχών.

Πράγματι πλησιάζοντας στην εντυπωσιακή και επιβλητική είσοδο, διαστάσεων 15 μ. πλάτους και 8 μ. ύψους, κάτω από κατακόρυφα ασβεστολιθικά πετρώματα ύψους 50 μ. περίπου, επίπεδο ρήγματος, συναντάμε μεγάλες ποσότητες άμμου και κροκαλών από ψαμμίτες, φυλλίτες, γραφίτες, σχιστόλιθους, ασβεστόλιθους κλπ.

Η είσοδος της οποίας το άνοιγμα είναι 15×8 μ. περίπου σου δίνει την εντύπωση ότι πρόκειται περί χάους. Μπαίνοντας μέσα και πατώντας πάνω σε βουνά από άμμο διασχίζουμε το θάλαμο της εισόδου, της οποίας το συνολικό μήκος είναι 50×10-12 μ. με δάπεδο έντονα επικλινές. Η αίθουσα αρχικά φαίνεται να κλίνει, αλλά διαπιστώνουμε στο τελευταίο της σημείο μια σχισμή η οποία δείχνει να συνεχίζει. Διευρύνοντας με τα χέρια

*Recherches spéléologiques à la région de Metochi-Dirfys, Eubée
par C. Kyriacopoulou*

Με τη βάρκα στη λίμνη στο τέλος του υπόγειου ποταμού.

Η διαδρομή με την συνεχή ροή του νερού.

Υπερυψωμένο gour

τη σχισμή εκείνη κατορθώσαμε να ανοίξουμε το πέρασμα και να δημιουργήσουμε άνοιγμα πλάτους 60 εκ. και ύψους 40-50 εκ. Το συνολικό μήκος του περάσματος είναι 7 μ.

Έρποντας και σπρώχνοντας όλα τα υλικά με τα χέρια ξεπεράσαμε το στένωμα αυτό και βρεθήκαμε μπροστά στην επιφάνεια ενός τεραστίου ρήγματος «σπήλαιο» που έχει διευρυνθεί και από την ροή του νερού. Αμέσως μετά το στενό πέρασμα το ύψος καθώς και το πλάτος του αυξάνονται ξαφνικά. Το δάπεδο είναι επικλινές, όλο υγρασία και λάσπη με απότομα ανεβάσματα και κατεβάσματα. Χρειάζεται συχνά να κάνεις αντιστήριξη για να μην γλιστράς. Το πέρασμα συνεχίζει σ' αυτό το μέγεθος (2-2,5 μ. πλάτος και ύψος 3-7 μ.) για 100 μ. περίπου, οπότε οι διαστάσεις του αυξάνονται σε ύψος και πλάτος, η λάσπη σταματάει και το δάπεδο είναι από παχειά άμμο.

Στα 240 μ. μήκος συναντάμε υπόγειο ποτάμι το οποίο έρχεται από την αντίθετη κατεύθυνση του σπηλαίου, στο σημείο δε εκείνο σχηματίζει έναν καταρράκτη 7 μ. και συνεχίζει τη ροή του σε χαμηλότερο διαφορετικό επίπεδο. Μέχρι το σημείο που συναντάμε το ποτάμι, είναι έντονα τα ίχνη της ροής του νερού κατά τη περίοδο των βροχοπτώσεων. Πάνω στους ασβεστολίθους καθώς και πάνω στην άμμο του δαπέδου βλέπουμε φύλλα, κλαδιά ως και κορμούς δένδρων πράγμα το οποίο δηλώνει ότι το ρήγμα στο ανεξερεύνητο τμήμα του επικοινωνεί με την επιφάνεια του εδάφους με βάραθρα μεγάλων διαστάσεων.

Κατεβαίνοντας με ανεμόσκαλα αυτόν τον καταρράκτη το άνοιγμα συνεχίζεται με συνεχή ροή νερού, με μικρές αλλαγές στην κατεύθυνση προς Νότια-Νοτιοανατολικά. Το ύψος του κυμαίνεται από 0,5 μέχρι 5 μ. και το πλάτος του από 0,5 έως 2,5 μ. Περνώντας μέσα από δαιδάλους και μαιάνδρους του νερού καλύψαμε απόσταση 100 μ. Η υψομετρική διαφορά από το σημείο που πέφτει το νερό είναι 25 μ. Είκοσι μέτρα πριν από το τέλος της διαδρομής, το νερό γίνεται σε κυκλική λεκάνη διαμέτρου 2 μ. που διατηρείται συνεχώς γεμάτη αλλάζοντας κατεύθυνση. Στο σημείο αυτό δεν είναι δυνατόν το πέρασμα του ανθρώπου. Από το σημείο που υπάρχει ο καταρράκτης ακολουθούμε αντίθετα την ροή του νερού, περπατώντας μέσα στο ποτάμι συνεχίζοντας την εξερεύνηση. Η διεύθυνση του ποταμού έχει ελάχιστες αλλαγές στην κατεύθυνσή του. Το ποτάμι καταλήγει σε λίμνη, την οποία εξερευνήσαμε περιμετρικά με πλαστικές βάρκες διαπιστώνοντας πως το νερό δημιουργούσε υπόγειο σιφώνι. Κρίναμε απαραίτητο να συνεχιστεί η εξερεύνηση με σπηλαιοκατάδυση.

Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο συγκροτήθηκε και τρίτη αποστολή με σπηλαιοδύτη της Ε.Σ.Ε. το Στέφανο Κολοβούρη ο οποίος καταδύθηκε στην λίμνη μετά από υπεράνθρωπες προσπάθειες για την μεταφορά του υλικού και την προετοιμασία της σπηλαιοκατάδυσης. Ο κ. Κολοβούρης διαπίστωσε πως το υπόγειο σιφώνι φαινόταν να συνεχίζει ατέλειωτα και ότι χρειαζόταν μεγαλύτερη και καλύτερα οργανωμένη αποστολή με περισσότερα άτομα. Μετά την πρώτη σπηλαιοκατάδυση συνεχίσαμε την εξερεύνηση του υπόγειου ποταμού σε όλες του τις κατευθύνσεις. Εκτός των 100 μέτρων στο κατώτερο επίπεδο, εξερευνήθηκαν συνολικά 350 μ. (από την είσοδο μέχρι τη λίμνη που έγινε η κατάδυση), από τα οποία τα 240 μ. είναι στεγνά με δάπεδο αρχικά λασπώδες και ύστερα καλυμμένο από άμμο και κροκάλες που συναντάμε και στην είσοδο ενώ στα υπόλοιπα μέτρα υπάρχει συνεχής ροή νερού, που ξεκινάει από υπόγεια λίμνη.

Κατά την πορεία μας συναντάμε «καθρέφτες» κλίσεως 45° έως 80° ενώ το δεξιό πέτρωμα είναι ασβεστόλιθος, το αριστερό κατά βάση είναι λατυνοπαγές ασβεστολιθικό. Στα δεξιά πλευρικά τοιχώματα συναντάμε σε αρκετά σημεία, από την αρχή ως το τέλος της διαδρομής, συμπλέγματα σταλακτιών και σταλαγματιών. Γι' αυτό και το δεξιό πέτρωμα το θεωρούμε παλαιότερο του αριστερού. Στην αριστερή πλευρά του όλου ανοίγματος βλέπουμε σταλακτιτικό υλικό μόνο σε ένα σημείο, στη μέση περίπου του υπόγειου ποταμού.

Οι συνθήκες που επικρατούν σε όλο το υπόγειο σύστημα είναι: θερμοκρασία νερού 8°C, θερμοκρασία περιβάλλοντος 9°C και 95% υγρασία. Οι συνθήκες αυτές μας δυσκόλεψαν ιδιαίτερα τις ώρες των εργασιών μέσα στο σπήλαιο. Στο σπήλαιο αυτό μας οδήγησε ο κυρ Τάσος Μαδαρός, (κάτοικος Μετοχίου) πατέρας του δάσκαλου Δημήτρη Μαδαρού, ο οποίος μας κάλεσε για σπηλαιολογικές έρευνες στην περιοχή αυτή. Τους ευχαριστούμε θερμά για την βοήθειά τους στις έρευνές μας όχι μόνο της «Κολέθρας» αλλά και άλλων σπηλαίων και θαράθρων στην ευρύτερη περιοχή.

Η εξερεύνηση του υπόγειου τμήματος της «Κολέθρας» ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο 1989 κατά τη διάρκεια του «Σπηλαιοκαταδυτικού Σεμιναρίου» με τους Τσέχους. Την ομάδα των σπηλαιοδυτών Τσεχοσλοβάκων αποτελούσαν 14 άτομα, με αρχηγό και υπεύθυνο τον κ. Michael Piskula, Πρόεδρο του Cave Diving Club Labyrinth Brno, μέλος της Czech Speleological Society, καθώς και της ομάδας σπηλαιοδιάσωσης. Από την Ελληνική Σπηλαιολογική Εταιρεία συμμετείχε ο Κώστας Θωκταρίδης. Έγινε οργανωμένη σπηλαιοκατάδυση και προχώρησαν 260 μ. μετά τη λίμνη. Η διαδρομή είναι ένα τούνελ με τις ίδιες περίπου διαστάσεις από την αρχή έως το τέλος. Το μέγιστο βάθος είναι 46 μ. και καταλήγει σε κατολίσθηση.

Οι ντόπιοι πιστεύουν ότι οι τεράστιες ποσότητες νερού, που βγαίνουν από την «Κολέθρα» προέρχονται από την περιοχή του «Βάλτου» όπου υπάρχουν καταβόθρες. Η περιοχή αυτή βρίσκεται σε υψόμετρο 980 μ. αρκετά υψηλότερα από το χωριό και ανήκει στην περιοχή της Σέτας. Το τοπίο στο σημείο της καταβόθρας είναι ιδιαίτερα επιβλητικό. Στο βορειοανατολικό άκρο των βάλτων και με κατεύθυνση 95° βρίσκεται το σημείο όπου υπάρχει η διαφυγή των νερών. Τα νερά στους βάλτους έχουν δημιουργήσει τεράστια ρέματα που όλα οδηγούν σ' αυτήν την είσοδο της καταβόθρας. Η είσοδος είναι κυριολεκτικά τεραστίων διαστάσεων. Μπαίνοντας μέσα και περνώντας από πολύ στενά περάσματα και σχισμές των πετρωμάτων ακολουθούμε την πορεία του νερού την εποχή των βροχοπτώσεων. Τα τοιχώματα είναι λεία ασβεστολιθικά με έντονα σημάδια από τη ροή του νερού. Παντού υπήρχαν φύλλα δένδρων, κλαδιά και κορμοί. Το δάπεδο είναι πότε λάσπη και πότε άμμος. Η πορεία είναι πολύ δύσκολη γιατί στα περισσότερα σημεία χρειάζεται να προχωρούμε έρποντας και σκάβοντας την άμμο για να διευρύνουμε τα περάσματα. Το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι η χαμηλή θερμοκρασία, 5°C, καθώς και η υγρασία του χώρου, 100%. Κατά την πορεία συναντάμε σταλακτιτικούς σχηματισμούς.

Η διαδρομή που μπορέσαμε να κάνουμε ήταν γύρω στα 150 μ. με αποτέλεσμα να μην μπορέσουμε να επιβεβαιώσουμε τα λεγόμενα των ντόπιων. Η συνέχεια είναι μάλλον αδύνατη γιατί χρειάζεται συνεχές σκάψιμο μέσα στην άμμο.

Στην αποστολή αυτή του Βάλτου πήραν μέρος οι: Γεώργιος Αβτζής, Χριστίνα Κυριακοπούλου, Αργύρης Αργυριάδης και Σταύρος Κορκόβελλος.